

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การพิจารณาความดีความชอบครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดบุรีรัมย์" นี้มุ่งที่จะทราบสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบครูประถมศึกษา ปัญหาที่เป็นอุปสรรค และแนวทางดำเนินการในการพิจารณาความดีความชอบครูประถมศึกษา เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานบุคคล อันจะนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือ รวบรวมข้อมูล และเสนอวิธีวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาปัญหาที่เป็นอุปสรรค และแนวทางดำเนินการในการพิจารณาความดีความชอบครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดบุรีรัมย์

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด 1 คน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกคน จาก 14 อำเภอ ได้จำนวน 14 คน ครูใหญ่ทุกคนจาก 51 โรงเรียน ได้จำนวน 51 คน อาจารย์ใหญ่ทุกคนจาก 44 โรงเรียน ได้จำนวน 44 คน รวมเป็นกลุ่ม

ผู้บริหารจำนวน 110 คน สุ่มครูผู้ปฏิบัติการสอน โดยสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) มา 25 เปอร์เซ็นต์ จากโรงเรียนจำนวน 95 โรงเรียน จำนวนครู 1,560 คน ได้จำนวนครู 390 คน ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้บริหาร และครูซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่แสดงความคิดเห็น

ชื่ออำเภอ	ประชากร	ผู้บริหาร	ครูผู้ปฏิบัติการสอน	รวมแต่ละอำเภอ
1. เมืองบุรีรัมย์		16	58	74
2. นางรอง		12	46	58
3. ประโคนชัย		12	46	58
4. พุทไธสง		6	20	26
5. ลำปลายมาศ		8	29	37
6. สตึก		9	33	42
7. กระสัง		9	33	42
8. ละหารทราย		7	25	32
9. บ้านกรวด		6	20	26
10. ตูเมือง		7	24	31
11. หนองกี่		5	16	21
12. ปะคำ		4	12	16
13. นาโพธิ์		4	12	16
14. หนองหงส์		5	16	21
รวม		110	390	500

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะทราบสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบ ปัญหาที่เป็นอุปสรรค และแนวทางดำเนินการในการพิจารณาความดีความชอบครูประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร และแบบสอบถามสำหรับถามครูผู้ปฏิบัติการสอน มีลักษณะดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ สำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหาร แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นคำถามให้เลือกตอบ (Checklist) มี 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบ ได้แก่ นโยบาย หลักเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบ แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน กระบวนการพิจารณาความดีความชอบ ความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติของผู้ประเมิน ผู้ถูกประเมิน และปัญหาอุปสรรคในการพิจารณาความดีความชอบ ซึ่งสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structure-Interview) มี 38 ข้อ และเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับความประสงค์ที่จะปรับปรุงระบบวิธีการประเมินผลอีกจำนวน 11 ข้อ

2. เป็นแบบสอบถามสำหรับถามครูผู้ปฏิบัติการสอน แบ่งได้เป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบให้เลือกตอบ (Checklist) จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบ ได้แก่ หลักเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบ แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน กระบวนการพิจารณาความดีความชอบ ความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติของผู้ประเมิน ผู้ถูกประเมิน และปัญหาอุปสรรคในการพิจารณา

ความดีความชอบ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 48 ข้อ และเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับความประสงค์ที่จะปรับปรุงระบบ วิธีการประเมินผล อีกจำนวน 9 ข้อ และเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) อีก 3 ข้อ รวมทั้งหมดเป็นแบบสอบถาม 60 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นชั้น ๆ ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวความคิด ทฤษฎีในการพิจารณาความดีความชอบ จากตำรา และเอกสารต่าง ๆ ศึกษานโยบาย หลักเกณฑ์ การพิจารณาความดีความชอบ แบบประเมินผลการปฏิบัติราชการ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติของผู้ประเมิน ผู้ถูกประเมิน กระบวนการขั้นตอน และปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะในการพิจารณาความดีความชอบ เพื่อเป็นหลักการ แนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. สร้างแบบสัมภาษณ์สำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหาร และแบบสอบถามสำหรับถามครู ผู้ปฏิบัติการสอน

3. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการวิจัย ตรวจสอบเนื้อหา ภาษา สำนวน และศัพท์ทางวิชาการ ที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามให้ชัดเจนและเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น

4. ตรวจสอบคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาความดีความชอบ รวมจำนวน 22 คน ดังปรากฏชื่อในภาคผนวก แล้วนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการกับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการทำการวิจัย สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีโดยมีหนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ในจังหวัดบุรีรัมย์

2. ผู้วิจัยได้ออกทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารด้วยตนเอง คือ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียน จำนวนทั้งหมด 110 คน ด้วยแบบสัมภาษณ์จำนวน 110 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. การแจกแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอทางไปรษณีย์ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามไปยังครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 คน ได้รับแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ และบางส่วนไปเก็บรวบรวมด้วยตนเอง รวมจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวน 388 ฉบับ และเป็นฉบับที่สมบูรณ์ใช้ในการวิจัยได้จำนวน 386 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.97

สรุปการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดังนี้

แบบสัมภาษณ์ ได้ใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารคือ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียน รวมจำนวนทั้งหมด 110 คน คิดเป็นร้อยละ 100

แบบสอบถาม ได้ส่งแบบสอบถามให้ครูผู้ปฏิบัติการสอนจำนวน 390 คน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 388 ฉบับ และเป็นฉบับที่สมบูรณ์ ใช้ในการวิจัยได้จำนวน 386 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.97

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนข้อมูลแต่ละกลุ่มมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปของความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้ปฏิบัติการสอน ในสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบ และปัญหาที่เป็นอุปสรรค การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีทางสถิติดังต่อไปนี้

สถิติที่ใช้

วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์

1. สถานภาพของผู้บริหารที่ตอบแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ โดยการหาค่าความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบ และปัญหาที่เป็นอุปสรรค ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละประกอบคำบรรยายเป็นรายข้อ

วิเคราะห์แบบสอบถาม

1. สถานภาพของครูผู้ปฏิบัติการสอนที่ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. สภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบ และปัญหาที่เป็นอุปสรรค ตามความคิดเห็นของครูผู้ปฏิบัติการสอน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

$$\text{สูตร} \quad \text{ค่าร้อยละของแต่ละรายการ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$